Украине. Исследуются теоретико-методологические основы социализации личности ребенка с особыми потребностями. Поиск путей и форм работы социальной адаптации лиц с недостатками психофизического развития. Актуальным становится изучение особенностей становления людей с ограниченными функциональными возможностями в обществе и процессов их адаптации, интеграции, социализации в повседневную жизнь. Социальная адаптация детей-инвалидов будет успешной, если они будут иметь возможность приобретать опыт общения в массовых условиях учебных и воспитательных заведений.

Ключевые слова: *люди с особыми образовательными потребностями, инклюзивное образование, инклюзивное образовательное пространство, социальная адаптация, стратегия развития национальной системы образования.*

The meaning of inclusive education is explained, history of its creation and realization of ideas of collective education of children with different educational needs in Europe are shown in the article. Number of factors that impede the implementation and development of inclusive education are discovered. Complex of interconnected economic and organizational levers on macro-, mezo-, microlevels aimed to activate the development of inclusive education in Ukraine is formulated. In the process of solving the tasks of system reformation, humanistic pedagogic communication is defined as a key link, education not only enables the democracy but makes it vital. Tasks important for the realization of inclusive education of people with special educational needs in Ukraine are also analyzed. Theoretical and methodological principles of socialization for children with special needs are investigated. The search of ways and forms of social adaptation of people with psychophysical development disabilities is done. The study of adaptation, integration and socialization of people with limited functional abilities becomes relevant. Social adaptation of disabled children will be successful if they have an ability to gain communication experience in the conditions of educational institutions. The review of works by contemporary scientists concerning the problems of inclusive education development in Ukraine and abroad was made. Based on the analysis of original studies made by foreign scientists the article highlighted the peculiarities of inclusive education development in Europe where the system of working with children that have special educational needs is established. Legislative base for such education is examined. It was discovered that an individual approach in education is significant.

Key words: *people with special educational needs, inclusive education, inclusive educational environment, social adaptation, national system of education development strategy.*

УДК 378.
DOI 10.31339/2413-3329-2019-1(9)-164-167To=

Теличко Наталія Вікторівна,
доктор педагогічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево,
Костюк Мирослава Павлівна,
аспірант,
Закарпатська академія мистецтв (ЗАМ), м.Ужгород

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО МИТЦЯ В ОСВІТНЬОМУ ІНШОМОВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

У статті досліджено сутність та особливості формування полікультурної компетентності майбутніх митців. Виділено особливості формування полікультурної компетентності студентів на заняттях з англійської мови. Узагальнено наукові висновки дослідників стосовно спрямування мистецької професійної діяльності в полікультурному середовищі.

Ключові слова: *іншомовне середовище, полікультурна компетентність, митець, галузь культури та мистецтва*

Постановка проблеми. Якісна підготовка майбутніх спеціалістів з образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва до полікультурної діяльності набуває першорядного значення в умовах поліетнічної України. Конституція України [стаття 11], законодавчі документи України щодо освіти (Концепція гуманітарної освіти в Україні, Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 рр.), Закон «Про вищу освіту» декларують принципи поліетнічності та полікультурності. Реформування системи вищої освіти в Україні зосереджене на культуроцентричній парадигмі, що передбачає запровадження нових підходів до підготовки студентської молоді і в мистецьких ЗВО. А от важливість модернізації професійної підготовки з урахуванням європейських стандартів відображена в Національній рамці кваліфікацій (2011). Згідно з конкретними вимогами до сучасного фахівця вищої кваліфікації, майбутньому випускникові ЗВО необхідно читати зарубіжні газети, журнали, наукові публікації за фахом, складати тези доповідей та резюме статей, уміти написати в іноземні газети чи представити свої професійні здобутки англійською мовою. Однак вимоги до навчання іноземних мов змінюються відповідно до запитів українського суспільства, що потребує фахівців, які користуються мовою для порозуміння й у сфері культури та мистецтва.

Ще на межі XX– XXI ст. науковці та міжнародні організації (ООН, ЮНІСЕФ, ЮНЕСКО, Організація європейського співробітництва та розвитку, Міжнародний департамент стандартів) узагальнили доробок педагогів з усього світу і серед глобальних стратегій розвитку освіти визначали полікультурну освіту як актуальну проблему сучасної освіти. Невипадково XXI ст. оголошене ЮНЕСКО століттям поліглотів. Міжнародне співіснування, співпраця неминуче передбачають контактування мов і культур. Особливо це явище притаманне для мультиетнічного Закарпаття, яке постійно знаходиться в ореолі нових освітніх пошуків, тенденцій та змін. Саме тут проблема співіснування різних думок, культур є необхідною умовою мирного розвитку і виживання. Для здійснення такої регіональної адаптивності виникає потреба у формуванні полікультурної компетентності майбутніх фахівців у галузі культури та мистецтва.

Аналіз актуальних досліджень та публікацій. Вагомий внесок у дослідження міжкультурної компетентності в західній педагогіці зробили такі вчені: Д. Бенкс, К. Клане, К. Рейнольдс, В. Тейлор, М. Хаммер та ін. Дослідження, присвячені вивченню міжкультурної компетентності у вітчизняній педагогіці, здійснювалися вченими: Н. Васильєвою, О. Сухомлинською, Р. Кравцем, А. Марковою, Л. Мітіною, О. Котенко, Н. Теличко, Я. Гулецькою та ін. Однак наукові висновки дослідників стосовно спрямування мистецької професійної діяльності в полікультурному середовищі досліджені недостатньо, що дає змогу нам розкривати тему полікультурної компетентності та виділити ряд особливостей її формування. Як в освітніх процесах враховувати багатокультурний фактор, створювати умови для пізнання й розуміння культури народів, що проживають поруч, опановувати досвід міжкультурної взаємодії на засадах гуманізму, свободи, рівності й толерантності є актуальним питанням сьогодення і вимагають додаткових досліджень.

Мета статті: вивчити та виокремити особливості формування полікультурної компетентності майбутніх митців на заняттях з англійської мови.

Результати дослідження. Серед піонерів у справі реального впровадження засад полікультурності у державне життя виявилася багатоетнічна Канада, де поруч із європейськими, африканськими, азіатськими іммігрантами живуть численні корінні народи – індіяни, ескімоси, алеути. 1988 року канадським федеральним парламентом було навіть прийнято "Закон про канадську багатокультурність" (The Canadian Multiculturalism Act). Однією з перших (і поки що найвпливовішою в інтелектуальних колах) концепцією «управління культурною різноманітністю» стала концепція мультикультуралізму, яка, за С. Драгоєвичем, «означає, що державні освітні й культурні органи мають визначати політику, конкретні заходи та ініціативи, які б уможливили розвиток різних культур поруч у межах однієї країни» [9, с.133]. Американський педагог-мультикультураліст Пітер Макларен, вказуючи на елементи культурного колоніалізму в суспільствах країн, де значну частку чи й більшість становлять недавні іммігранти, пропонував запровадження «*постколоніальної педагогіки*» – педагогіки, яка піддаватиме сумніву ті базові категорії, на яких грунтується викладання історії груп, що були піддані культурній колонізації в певній країні [9, с.135]. А от вітчизняна педагог-практик О. Сухомлинська підкреслює: «Ті, хто думають, що полікультурність (тобто відкритість, толерантність, різноманітність) значить негайне знищення національної культури, традицій, є противниками демократії» [6, с.35].

Питанням термінології у сфері полікультурної освіти приділяли увагу вчені: В. Огнев'юк, С. Сисоєва, О. Хижняк, Р. Кравець; американські (Дж. Бенкс, П. Макінтош, П. Ґорскі, П.Мак Ларена, та ін.). Зміст термінів - міжкультурність, полікультурність, багатокультурність, мультикультуризм, інтеркультуризм, транскультуризм, - достатньо ґрунтовно досліджено українськими педагогами (О. Ковальчук, О. Сухомлинська, О. Котенко та ін.). У багатьох наукових розвідках використовується терміни полі- та мультикультуралізму. Отож, полікультуралізм наголошує, що усі нації однаково визнаються суспільством. Мультикультуралізм роз'єднує нації, наголошуючи на їхніх відмінностях та дозволяючи їм існувати поряд одна з іншою [4, с. 137]. Ми також розуміємо, що різниця між двома термінами є суто й географічна, оскільки термін «мультикультурний» розповсюджений у Західній та Північній Європі, а «полікультурний» – у Східній та Південній Європі.

Вітчизняний науковець Котенко Ольга Володимирівна визначає розбіжність поглядів американських та європейських дослідників на поняття «мультикультурний» і встановлює можливість використання даних термінів в українському науковому дискурсі. Автором виявлено схожості й розбіжності значення цих термінів в американському та європейському науковому дискурсі. Запропоновано вживання терміну в українському дискурсі як міжкультурний та багатокультурний [4, с. 7].

Характеризуючи сутність полікультурної освіти, науковець Н. Теличко виокремлює три групи цілей полікультурної освіти, які полягають у наступному: у повазі та збереженні культурного розмаїття країни, регіону; у підтримці рівних прав на освіту та виховання всіх членів суспільства; у формуванні в підростаючого покоління загальнонаціональних політичних, економічних і духовних цінностей [10, с. 119]. Провідним науковцем також обґрунтовано доцільність використання інтерактивних методів навчання з метою формування полікультурної компетентності відповідно до вимог реформування вищої школи України.

З метою оптимізації професійної підготовки майбутніх митців у фокусі полікультурності західного регіону, звернемось до чинного програмного документу Стратегії розвитку обласного центру Закарпатського регіону, міста «Ужгород - 2030». Метою розвитку освітньої сфери за Стратегією розвитку міста до 2030рр. є створення у місті сучасного освітнього простору, що уповні відповідає актуальним вимогам і викликам XXI століття. При розбудові такого і формуванні єдиного освітньо-наукового простору міста як осередку транскордонного співробітництва, необхідно враховувати не тільки існуючий досвід та поточний стан соціально-економічної сфери, а й сценарії розвитку краю в контексті України, сусідніх країн-членів ЄС. Основними завданнями вказаної Стратегії, прийнятої за підтримки Канадського центру наукових і громадських досліджень, є: 1) модернізація мережі навчальних закладів відповідно до потреб міської громади, впровадження програм освіти сталого розвитку (зокрема, інклюзивної, екологічної, інтернаціональної освіти з одночасним наголосом на патріотичному вихованні та прищепленні української національної свідомості, зміцненні української громадянської ідентичності), впровадженні програм інноваційної освіти та наукових досліджень, розвитку європейського партнерства; 2) розвиток ефективної системи освіти протягом життя; 3) поліпшення якості освіти випускників ЗЗСО, 4) розвиток потенціалу вищої освіти всього Закарпатського регіону [7, с.48].

Слушним доповненням до розуміння *полікультурної мистецької освіти* є характеристика дефініції феномену мистецької *полікультурної компетентності*. Так, С. Гончаренко подає тлумачення терміну *«мистецька освіта»* – 1) складова системи освіти, процес навчання, самовиховання особистості засобами різних видів мистецтва (театру, хореографії, кіно, образотворчого мистецтва, архітектури, дизайну, декоративно-прикладного мистецтва), 2)мережа навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців у галузі видів мистецтва, а також комплекс дисциплін художньо-естетичного профілю [1, с. 284]. Особливої уваги, заслуговує розкриття змісту ключовий термін «*компетентність*» - трактується як коло питань, в яких людина добре розуміється. Як характеристика результатів навчання, широко використовується в освітніх системах європейських країн, США та Канади [1, с. 366]. Ми формуємо полікультурну компетентність фахівців у галузі культури, а лексема «культура» (від лат. – виховання, освіта, розвиток) – сукупність практичних, матеріальних та духовних надбань суспільства, що відображають історично досягнутий рівень розвитку суспільства й людини і втілюються в результаті продуктивної діяльності [1, с.248]. Ми також досліджуємо мистецьке мислення, яке представлене образністю, критичністю, креативністю. Воно ідейне, незвичне, творче, гнучке, чітке, пряме, завершальне. А «*мислення професійне*» формується і проявляється при розв'язанні професійних завдань. Почав вживатися вказаний термін у зв'язку з інтелектуалізацією суспільної праці, викликаної НТР XX ст. [1, с.283]. Таким чином, можемо зробити висновок про те, що майже всі європейські дослідники характеризують полікультурну компетентність як індивідуальну якість, уміння чи досвід спільного міжкультурного співіснування, і тому виділяють різну кількість її складових компонентів. Проте майже всі визначають у структурі міжкультурної компетентності знання, які пов'язані з когнітивними процесами здобуття та відбору інформації; комунікативний компонент, який відповідає за вибір сценарію поведінки в іншому соціокультурному середовищі, та психологічний компонент, за допомогою якого людина адаптується та пристосовується до іншого культурного середовища. Водночас, усі західні дослідники одностайно вважають, що основна функція міжкультурної компетентності – набуття досвіду в процесі міжкультурної взаємодії.

Вартує уваги розроблена науковцем Р. Кравцем педагогічна технологія формування полікультурної компетентності та концепція полікультурної освіти майбутніх фахівців аграрної галузі відповідно до методологічного, теоретичного та практичного рівнів. Дослідником детерміновано педагогічні умови дієвості педагогічної технології, формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі: упровадження інтерактивних методів навчання для підвищення внутрішньої мотивації пізнавальної діяльності; організацію освітнього полікультурного середовища як соціальної системи в аграрних ЗВО; удосконалення форм і методів самостійної роботи; застосування електронного навчально-методичного комплексу формування полікультурної

компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі [3, с.6].

Водночас, педагоги-практики України зосереджуються на змісті навчання у контексті діалогу культур, посилюють культурологічну складову занять з англійської мови, визнають міжкультурний аспект професійної підготовки майбутніх фахівців. Так аналіз досвіду навчання англійської мови в ЗАМ як однієї з іноземних (водночас вона є мовою спілкування і студентів-іноземців, що тут навчаються) показав, що полікультурність цього процесу забезпечується двома шляхами. Перший з них– проявляється у використанні українсько-англійських порівнянь на усіх мовних рівнях (фонетичному, орфографічному, лексичному, словотворчому, граматичному). Другий– в ознайомленні студентів з традиціями, звичаями, культурними стереотипами та у наданні соціокультурної інформації про англомовну країну та Україну.

Наразі звернемося до навчальної дисципліни «Іноземна (Англійська мова)». На вивчення навчальної дисципліни відводиться 300 годин/10 кредитів ECTS. Тобто формування у студентів комунікативної, лінгвістичної, соціокультурної і полікультурної компетенції у межах 10 тем є метою викладання навчальної дисципліни. Використовуючи свої знання та досвід володіння морфологією та синтаксисом рідною мовою, студенти набувають знань і навичок спілкування англійською мовою, особливо у дискусіях після перегляду реклам, відеороликів, елементів фільмів спецкурсу «Очевидці», відтак їхня лінгвістична компетентність стає підгрунтям полікультурної компетентності. Найбільш переконливо полікультурна компетентність студентів виявляє себе при асоціативному тлумаченні слів та словотворчому використанню афіксів й кореневих основ на лексичному рівні. Наприклад, to preserve /зберігати, резервувати, остерігати), to project - проектувати, креслити, тощо. Надзвичайно активну роль полікультурна компетентність відіграє у засвоєнні норм орфографії – thin – тонкий, fat – товстий, т.д. Викладач орієнтує студентів на те, що різна за мовною групою рідна мова (українська) не може їм допомагти при написанні англійських слів, окрім асоціативних випадків, коли є подібними слова за образно-асоціативною ознакою, або однозвучними з українськими чи закарпатськими діалектами fine\файно\добре, образно; visual\ візуальне, образотворче; applied\прикладне, дотикаюче; line – лінія, пряма; curve – крива лінія, непряма, expressive - виразний, emotional – емоційний, balance – баланс, пропорційність, рівновага, т.д. Наприклад, при вивченні частин мови полікультурна компетентність може оптимізувати оволодіння граматичною термінологією англійської мови, особливо при використанні чантів Другий шлях реалізації полікультурності у навчанні мови передбачає включення в навчальний курс соціокультурної інформації про Велику Британію, ознайомлення студентів з англійськими традиціями, звичаями, культурними стереотипами у відзначенні свят чотирисезонного річного циклу. Так, при засвоєнні назв свят (holiday – день святий, святковий, Saint Nickolas – похідне Klaus) увага студентів звертається на те, що слова несуть похідну знахідку, а при вивченні етикетних формул звертання ділового листування (Mr., Mrs., Ms) у мові британців ці слова несуть статусну інформацію, як в українській мові (пан – господар, чоловік, панночка – дочка господаря, пані –жінка господаря). В українській мові заміна звертань товариш/товаришка активізували використання слів пан/пані/панове, що свідчить про полікультурність українського суспільства. На заняттях англійської мови активно використовується методика групового співу, що допомагає удосконалювати вимову, сприяє зняттю напруги, урізноманітнює форми навчання. Серед пісень чільне місце посідають пісні відомих виконавців-класиків - Е. Пріслі, Дж. Леннона, С. Діон, К. Скрябіна, колядки англійські та українські в англійському перекладі, які мають багаті традиції як в українській, так і в англомовній культурах. Окрім цього, студенти навчаються пісням Дж. Леннона «Imagine», «Happy Christmas», «Let it go», «Love» і додають їх до свого арсеналу пісенних засобів (величальна світова «Тиха ніч», колядки та дитячі колискові, перекладений англійською мовою гімн України, пісні з улюблених кінофільмів, граматичні римівки та чанти про форму, розміри і колір). У навчальному закладі діє програма відзначення державних та місцевих свят, історичних подій, знаменних і пам'ятних дат та інших професійних заходів. Відповідно надається сприяння ініціативним групам щодо організації свят державного, регіонального, місцевого значення, фестивалів, квестів з використанням англійського інтерпретування. Проводять їх у Закарпатському обласному художньому музеї ім. Й. Бокшая, меморіальних музеях народних художників України – Федора Манайла та Андрія Коцки, галереї Ужгород, музеї народної архітектури та побуту, Закарпатському краєзнавчому музеї, Ужгородському замку. Так, вже кілька років проводиться фестиваль-ярмарок «Правильний вибір», «Спорт, музика та здоров'я», «Виставки творів молодих талантів (фотографів, художників, ковалів, деревообробників)», театралізовані дійства «Українські злидні», «Різдвяні коляди в старому селі». Із започаткованих нещодавно професійних заходів – міжвузівська Всеукраїнська олімпіада «Срібний мольберт», «Свято зелених зон», «День гарних новин», «День відкритих дверей». Участь у перерахованих заходах дає можливість образне мислення виражати у письмових есе, відгуках, анотаціях, розповідях, коротких оглядах. Однак найбільш сприятливі умови для формування полікультурної компетентності створюються в роботі з текстами, теми яких відображають історію Англії, боротьбу її народу за незалежність, життя, діяльність та роль постатей видатних англійських і українських художників, дизайнерів, фотодизайнерів, архітекторів, живописців у світовому мистецькому просторі. Таке навчання має об'єктивний характер, так як оптимізує навчальний процес, перетворює його у діалог різних культур. А от стосовно полікультурної компетенції, то вона може бути представлена знаннями і практичним оволодінням англійською мовою про рідну культуру, а також знаннями про багатокультурність навколишнього світу, умінням й навичками пізнання цього світу. Ефективність її формування залежить від урахування різних механізмів та особливостей, що притаманні процесу вивчення англійської мови.

Проведений нами аналіз наукових підходів до розкриття полікультурної компетентності багатьма дослідниками [1-9] дає змогу зрозуміти як формувати полікультурну компетентність в іншомовному мистецькому навчальному просторі та виокремити вагомі особливості формування полікультурної компетентності студентів на заняттях з англійської мови. До них відносимо: 1) зняття комплексів та мовних бар'єрів у спілкуванні; 2) навчання роботі з різними джерелами, запам'ятовуванні, мисленні і спілкуванні з представниками різних рас, національностей, віросповідувань та культурного оточення; 3) вироблення навичок безперекладного читання й розуміння прочитаного, збагачуючи лексичний запас; 4) використання як традиційних, так й інноваційних форм і методів навчання іноземних мов, які можна адаптувати до особливостей навчального процесу з метою оптимізації навчання та підготовки кваліфікованих фахівців.

На нашу думку, врахування визначених особливостей може сприяти кращим відносинам у межах групи чи всього колективу, може виправити деякі недоліки існуючих навчальних принципів і створити кращу навчальну атмосферу в гетерогенних колективах. При цьому важливо уникати й з'ясовувати непорозуміння під час спілкування за допомогою різних мовних засобів та форм спілкування, що приводять до взаєморозуміння студентів різних культурних або етнічних спільнот мистецького ЗВО.

Висновки та перспективи подальших досліджень. У нашому дослідженні ми проаналізували та виділили особливості формування полікультурної компетентності студентів на заняттях з англійської мови. У подальших дослідженнях перспективним завданням окреслено визначити спроби пошуку моделі розвитку полікультурної компетентності фахівця-митця.

Список використаних джерел

1. Гончаренко С. Український педагогічний енциклопедичний словник. Вид. 2-ге, доповн. – Рівне: Волинські обереги, 2011. 552 с.
2. Гулецька Я. Г. Полікультурна освіта студентської молоді в університетах США : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. пед.наук : спец.13.00.01 – Загальна педагогіка та історія педагогіки. – Я. Г. Гулецька. – Київ, 2008. 20 с.
3. Кравець Р. А. Теоретичні і методичні основи полікультурної освіти майбутніх фахівців аграрної галузі. – Дис. на здоб. наукового ступеня докт. пед.наук за спеціальністю 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти». – Вінницький національний аграрний університет МОН України; Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія МОН України, Хмельницький, 2018. 543 с.
4. Котенко О. В. Розвиток полікультурної компетентності вчителів світової літератури в системі післядипломної освіти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: [спец.]: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Котенко Ольга Володимирівна; ДВНЗ «Ун-т менеджменту освіти» НАПН України. – К., 2011. 20 с.
5. Проблеми освіти: Збірник наукових праць. – Вип. 82. – Вінниця-Київ, 2015. 308 с.
6. Сухомлинська О.В. Етнопедагогіка – засіб полікультурного виховання // Український оглядач. – 1994. – № 8. С. 35.
7. Стратегія розвитку міста «Ужгород - 2030» http://rada-uzhgorod.gov.ua/web/uploads/sites/2/2018/10/uzhgorod_final-Strategiya-Uzhgorod-2030.pdf. 209 с.
8. Теличко Н. В. Наукові підходи до організації полікультурної освіти майбутнього педагога. Науковий вісник МДУ. Серія «Педагогіка та психологія». – Мукачево: МДУ, 2017. – Вип.2(6), С.118–119.
9. Sanjin Dragojevic, “Culture of Peace and Management of Cultural Diversity: Conceptual Clarifications”, in: CULTURELINK, vol. 10, No 29, November 1999, pp. 131-137.

References

1. Goncharenko, S., 2011. Ukrainskyi pedagogichnyi entsyklopedychnyi slovnyk[Ukrainian Pedagogical Encyclopedic Dictionary], Vyd. 2nd, dopovnene- Rivne: Volyn Amber. 552 p.
2. Guletska Y., 2008. Polikulturna osvita studenskoji molodi v universytetah SSA[Polycultural education of student youth at US universities]: author’s abstract. dis for the sciences. step Cand. ped.nauc: special 13.00.01 - General pedagogics and history of pedagogy. - Y. G. Guletska], – Kyiv, 20 s.
3. Kravets R., 2018.Teoretychni i metodychni osnovy polikulturnoji osvity maibutnikh fakhivtsiv agrarnoji galuzi [Theoretical and methodological foundations of multicultural education of future specialists in the agrarian sector. - Dis to receive scientific degree doc. Ped.Science in specialty 13.00.04 "Theory and Methods of Professional Education". - Vinnytsia National Agrarian University of the Ministry of Education and Science of Ukraine; Khmelnytskyi Humanitarian Pedagogical Academy, Ministry of Education and Science of Ukraine], Khmelnitskyi, 543 p.
4. Kotenko O., 2011. Rozvytok polikulturnoji kompetentnosti vchyteliv svitovoji literatury v systemi pisliadyplomnoji osvity[Development of multicultural competence of teachers of world literature in the system of postgraduate education: author’s abstract. dis for the sciences. Degree Candidate ped Sciences: specialty: 13.00.04 "Theory and methods of professional education" / Olga Kotenko; State Unitary Enterprise "Un-Management of Education" National Academy of Sciences of Ukraine], – K., 20 p.
5. Problemy osvity[Education problems: 2015.Collection of scientific works. - Vyp 82], – Vinnitsa-Kyiv. 308 s.
6. Sukhomlinskaya O.,1994. Etnopedagogika – zasib polikulturnogo vyhovannia[Ethnopedagogics - means of polycultural education // Ukrainian columnist], - No. 8. p. 35.
7. Strategija rozvytku mista «Uzhhorod-2030»[Strategy of development of the city «Uzhhorod – 2030», 2018. [online] Available at: http://rada-uzhgorod.gov.ua/web/uploads/sites/2/2018/10/uzhgorod_final-Strategiya-Uzhgorod-2030.pdf], 209 p.
8. Telychko N., 2017.Naukovi pidhody do organizatsii polikulturnoji osvity maibutnogo pedagoga [Scientific approaches to the organization of multicultural education of the future teacher. Scientific Herald MSU. Series "Pedagogy and Psychology"]. – Mukachevo: MSU, - Vyp.2 (6), pp.118-119. [online] Available at: http:// http://msu.edu.ua/visn1/wp-content/uploads/02_17/034. / Науковий вісник Мукачівського державного університету, 2018 Серія «Педагогіка та психологія». Випуск 2 (6)(76).
9. Sanjin Dragojevic, 1999, "Culture of Peace and Management of Cultural Diversity: Conceptual Clarifications", in: CULTURELINK, Vol. 10, No. 29, November pp. 131–137.

В статье исследована сущность и особенности формирования поликультурной компетентности будущих художников. Выделены особенности формирования поликультурной компетентности студентов на занятиях по английскому языку. Обобщены научные выводы исследователей относительно направления художественной профессиональной деятельности в поликультурной среде.

Ключевые слова: *иноязычная среда, поликультурная компетентность, художник, сфера культуры и искусства.*

The essence and peculiarities of the formation of multicultural competence of future artists were reflected in this research. It has been found out by means of theoretical analysis of recent publications, that the announced problem was reflected in the scientific researches of many modern researchers. The peculiarities of the formation of multicultural competence of students at English lessons are identified which include: 1) removal of complexes and language barriers in communication. 2) studying work with different sources, memorizing, thinking and communicating with representatives of different races, nationalities, confessions and cultural environment; 3) development of reading comprehension skills, enrichment of the lexical word stock; 4) use of both traditional and innovative forms and methods of teaching foreign language. With regard to multicultural competence, it can be represented by the knowledge and practical mastering of English about native culture, as well as knowledge about the multicultural environment of the world, the cognition skills of this world. The results of the analysis of the features of multicultural competence by many researchers make it possible to formulate its generalized understanding. The scientific novelty is in distinguishing the peculiarities of the formation of multicultural competence and the use of a multicultural approach in the teaching artists English language. Practical significance of the investigation is taking into account the peculiarities of multicultural competence formation which can promote better relationship within the group or team, can correct some of disadvantages of existing educational principles and create a better learning atmosphere in heterogeneous groups.

Key words: *multicultural foreign language environment, multicultural competence, artist, branch of culture and art.*